

S-Interview: Katelijn Verstraete

Kristof Van den Troost (2005)

Katelijn Verstraete werd sinologe in 1992, verbleef 8 jaren in China, en werkt sinds 2003 voor IETM, International Network for Contemporary Performing Arts in Brussel. Het verhaal van een culturele sinoloog...

KVDT: Wat heb je na je studies in Leuven gedaan? Waar ben je nu mee bezig?

Ik ben eigenlijk al voor de laatste licentie uit Leuven vertrokken: mijn laatste jaar sinologie heb ik op Erasmus-uitwisseling in Leiden doorgebracht. Na dat jaar in Nederland, vertrok ik met een beurs naar Nanjing Normal University, waar ik twee jaar heb gestudeerd. Omdat ik mijn thesis had uitgesteld om er in China aan te kunnen werken, was dat waar ik mij het eerste jaar mee bezig hield. Dat was een leuke ervaring: aangezien ik over de Vijfde Generatie in de Chinese film schreef, heb ik de kans gegrepen om enkele Chinese regisseurs te interviewen! Het tweede jaar in Nanjing was vooral om na te denken waar ik verder naar toe wou met mijn leven. Om het bedrijfsleven te leren kennen en te zien hoe het was om te werken in een buitenlands bedrijf in China, heb ik toen ook een stage gevolgd bij het bedrijf “Guanghua Altometer”. Ik leerde er onder andere hoe joint ventures werken, en wat de moeilijkheden zijn bij het opzetten en het management ervan. Na dat jaar keerde ik terug naar België en werd toegelaten om “Master in marketing management” aan de Vlerick School voor Management in Gent te volgen. Uiteraard was het de bedoeling om daarna mijn twee opleidingen te kunnen combineren. Het bleek een perfecte combinatie, en ik vond redelijk snel een job: na een tijdje in het Musée de la Chine te Luik gewerkt te hebben, kreeg ik de mogelijkheid om te werken voor een Duits bedrijf, Henkel (dat o.a. Pritt, Pattex en andere huishoudelijke lijmen produceert). Na een voorbereidingsperiode in Duitsland, werd ik naar Noord-China gestuurd om in Beijing een sales team van een vijftal Chinezen te leiden. Die sales ervaring was waardevol; je kan volgens mij geen goede marketeer zijn als je niet in sales gewerkt hebt! Na twee jaar stapte ik dan over naar de marketing van bouwkleefstoffen, huishoudkleefstoffen en decoratiekleefstoffen.

In totaal heb ik zeven jaar voor Henkel in China gewerkt, en uiteindelijk was ik marketing manager voor de regio's China, Hongkong en Taiwan. Ondertussen was ik verhuisd naar Shanghai en hield ik me in mijn vrije tijd al heel veel bezig met culturele uitwisselingen. Voor mij was mijn job in de business sector een goede leerschool om gestructureerd en efficiënt te werken. Cultuur was iets wat me altijd al sterk boeide (vandaar ook mijn thesis), en in Shanghai richtte ik in 1999 samen met een Italiaan en een Chinees “Bizart” op, het eerste onafhankelijke kunstencentrum voor hedendaagse Chinese kunst in Shanghai.

Na zo'n lange periode in China geleefd te hebben, voelde ik echter dat ik mijn band met Europa aan het verliezen was, ook op cultureel vlak, dus ik ben drie jaar geleden teruggekomen naar Brussel. Eerst werkte ik een tijdje voor het KunstenFESTIVAL desArts, met Frie Leysen, die voordien ook elk jaar onze plek in Shanghai bezocht om te

zien wat de laatste ontwikkelingen waren. Na drie maanden kon ik op mijn huidige job beginnen, bij IETM, een internationaal netwerk voor hedendaagse podiumkunsten. Wij zijn een platform waar festivals, culturele centra, instituties, funding bodies, informatiecentra over theater en dans,... elkaar allemaal kunnen ontmoeten, en informatie en ervaringen kunnen uitwisselen. Verder zetten we ook internationale projecten op over de hele wereld waar kennisuitwisseling en partner search centraal staat. Binnen deze organisatie werk ik op de afdeling “Communicatie, Informatie & Training”, en ben ik verantwoordelijk voor een webportaal voor mobiliteit van kunstenaars in Europa. Verder werk ik er ook aan culturele uitwisselingen met Azië, waarvoor ik eerder al een meeting heb opgezet in Singapore. Tijdens deze meeting konden Europese en Aziatische professionals in de hedendaagse podiumkunsten elkaar ontmoeten en ideeën bespreken om internationale projecten op te zetten. Dit jaar organiseren we een gelijkaardige meeting in Beijing, en komt alles dus terug samen: mijn interesse in cultuur, en China!

KVDT: Wat wil je nog realiseren in de toekomst?

Met de specifieke ervaring in de culturele sector die ik in China en Europa opbouwde wil ik verder werken in de “Art” sector: als incubator, initiator en adviseur van culturele en artistieke uitwisselingen tussen Azië en Europa. Daarnaast zie ik me in de nabije toekomst opnieuw de “Biz”-draad opnemen. Goede interculturele communicatie en interculturele competenties zijn meer en meer van belang. Trainingen op dat vlak zijn nodig. Zoiets boeit me. In elk geval zal cultuur en China altijd een rode draad blijven in wat ik doe.

KVDT: Wat vond je het meest waardevol aan je opleiding? Ontbrak er iets?

Ik heb eerlijk gezegd het gedeelte in Leiden altijd het interessantste gevonden, omdat de aanpak er heel anders was dan in Leuven. In Leiden moest ik zelf stukken voorbereiden en erover discussiëren – daar komt het in het professionele leven uiteindelijk ook op aan. Ik hoor dat er nu veel veranderd is in Leuven, en dat vind ik dan ook heel positief. Het meest waardevolle in Leuven vond ik het Chinees, we hebben gewoon goed Chinees geleerd! Dat kon ik in China zelf ook zien: dat we een goede uitspraak hadden, en goede tonen. Daarvoor ben ik Professor Zhao heel erg dankbaar, de passie die zij heeft voor het Chinees heeft zij echt goed overgedragen. Verder vond ik het ook waardevol dat ik andere vakken kon kiezen buiten sinologie, zoals bijvoorbeeld economie, en het feit dat ik op Erasmus kon gaan.

KVDT: Wat is je meest blijblijvende herinnering aan je studententijd in Sinologie?

Dat was toch wel de faculteitsbar in de Blijde Inkomststraat! Daar hebben we ettelijke avonden gespendeerd, en ze hadden er heel goede citroenjenever... Verder hadden we ook een toffe klas en heb ik vele leuke herinneringen aan die periode.

KVDT: Welke taak zie je voor een “sinoloog” in de huidige geglobaliseerde wereld weggelegd?

Wat een sinoloog moet doen is het letterlijk en figuurlijk “vertalen” van zaken. Het is een niet te onderschatten taak om de culturele verschillen tussen China en Europa aan beide kanten duidelijk te maken en te begrijpen. Ik vind het ook belangrijk om Europeanen duidelijk te maken dat Europa niet meer het centrum is van alles, dat er een paradigmashift nodig is. Dat is zeker iets waar we stil moeten bij blijven staan. Als je bijvoorbeeld het boek leest “1421: The Year China Discovered The World”, dan zie je dat de Chinezen een plaats hebben gehad in de geschiedenis die vaak onderschat wordt. Bovendien zijn ze nu ook hard bezig om die plaats terug te nemen. Ik vind het belangrijk om als sinoloog die Chinese terugkeer uit te leggen, zonder dat het wordt “we zijn bang van China”. Ik vind dat er hier een cultureel pessimisme heerst, en dat we wel iets van de energie en het positivisme van China kunnen leren. Aan de kant van de Chinezen zie je natuurlijk het Chinese centralisme. Wederzijds respect is volgens mij heel belangrijk. Ik denk dat door de media westerlingen nu meer en meer een ander beeld van Chinezen krijgen, en hopelijk krijgen ze ook een juister beeld. Het is de taak van sinologen om dat juister beeld over te brengen. Ik vind trouwens dat sinologen meer op hun strepen moeten gaan staan: veel dingen die nu in de media verschijnen over China zijn geschreven door mensen die er eigenlijk niet veel van afweten. Het is dan ook belangrijk dat mensen die het land bestudeerd hebben en er geleefd hebben daar meer naar buiten mee komen, elk vanuit hun eigen specifiek vakgebied.

KVDT: Welke andere passies/hobby’s heb je naast je werk?

De meeste dingen die ik in mijn vrije tijd doe zijn gelinkt aan mijn werk. Ik ben co-organisator van een Jazz festival in Nanjing, ben adviseur van een onafhankelijke kunstplek Vis-a-Vis Art Lab in Xiamen, zette muziektours op in China... Verder hou ik ontzettend van wandelen en reizen, van hedendaagse kunst, en hou ik me bezig met lezen en spiritualiteit.

KVDT: Hoeveel verdien je? Of minder Chinees: hoeveel denk je dat een beginnende werkende sinoloog als loon mag verwachten?

(lacht) Dat is inderdaad een heel Chinese vraag! Ik heb nog nooit zo veel gewerkt en zo weinig verdiend in mijn hele leven als nu. Als je veel wil verdienen, dan moet je in de zakenwereld gaan werken: de culturele sector betaalt slecht en heeft duidelijke barema’s. Wat een beginnende werkende sinoloog mag verwachten hangt dus af van de sector: in de culturele sector zal een net afgestudeerde universitair (sinoloog of niet) maar 1100 - 1200 euro netto verdienen. In de zakenwereld gaat dat gemakkelijk naar het dubbele! Iedereen moet zich bewijzen en loon is zeker niet de manier om iemand naar waarde te schatten.